

5 cent.

La Llave de Catalunya

ANY 1.er NÚM. 108

BARCELONA: DIJOUS 20 DE ABRIL DE 1899

EDICIÓ DEL MATÍ

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS

Redacció y Administració: Rambla de las Flores, 25.—Teléfono 152.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

BARCELONA (Edició del vespre): 1 pta. al mes

ESPAÑA: 4 ptas. trimestre

Paquet de VINTICINCH NÚMEROS: 9 ptas.

Anuncis, esquelas, remits i reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten

esquelas mortuòries fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a les dues de la matinada.

LVMEN Bec d'Incandescència PEL GAS

L'única que dona una llum molt brillant sense tons més o menys verdsos o plàtits. Llum rosada que no fatiga la vista ni deprimeix el sistema nerviós. Dona gran relleu i verdader color als objectes; no fa fum, ni olor.

Potència Lumínica, 100 bujías

Gasto: la meya del d'un bec ordinari

Propia ab la seva gran irradiació pels grans establiments y grans locals

Se transforman al nostre sistema tots los metxeros número 2 que tingen tija lateral.

Han ENCENDIDORS AUTOMÀTICHES que s'apliquen a tots los sistemes. La llum s'enfent sol al obrir la aixa.

Aviat hi haurà INTENSIU que donan la llum d'un arch volàtic de 6 ampères ab molta major economia

DESAPTX: Claris, 46 y 48, baixos, Barcelona

Als arquitectes y mestres d'obras

L'establiment més barato que s'ha vist en RAJOLAS DE VALENCIA y demés materials per la construcció d'obres, es al carrer ARIBAU, NUM. 63, (esquerra del Ensanxé).—Joseph Coral, Barcelona.

Envases para llet | Meritorii: Se'n desitja un ab bona lletra. Balmes, 16, pral., de 12 à 1.

J. MARSANS ROF. --- Valors y cupons

Rambla de Canaletes, 2

Las eleccions de Barcelona

Lo resultat de les eleccions de Barcelona en les cent cinquanta seccions primerament conegudes, va causar bona impressió. Avesats á veure atribuir á cada candidat milers de votos imaginaris, les xifres modestes que apareixen en l'escrutini, ben en armonia ab la fredor del cos electoral y l'estat de falsificació de les llistas, feyan l'efecte de una votació veritat.

La mateixa dispersió de les rodas montades pels cacichs al cap de poch de funcionar, sembla revelar lo propòsit de fer imperar tota la sinceritat compatible ab los vics de un sistema tan convencional y arbitrari com lo actual sistema electoral, es á dir, la sinceritat relativa, ben relativa, de les eleccions franceses, en las quals lo govern ab tot lo respecte degut á la lletra de la llei coacciona lo cos electoral únicament ab la forsa casi sempre irresistible de la autoritat dels prefectes.

En comptes del *cetro de dos mundos* llueix ab mes exploder que may, lo *cetro de reina de la farsa*.

Política internacional?

Una de las ideas sostingudas ab mes constància per los polítics que dirigixan lo govern d'ara es la de treure á Espanya del seu actual aislament dintre de la política internacional fentla intervenir d'una manera activa en la solució de los conflictos que divideixen als pobles civils.

Tenim per altament lloable semblant aspiració. En lo estat de guerra s'ha declarada en que viuen las nacions modernes s'ha de pendre partit ab los uns ab los altres, s'ha de ser dels que guanyan ó dels que perdren, y la pitor de las situacions es l'aislament que predispone al paper de víctima propiciatoria de las ambicions de tots.

D'altra part, per sobre del interès hi ha de fer que te cada poble de concórcia á la solució dels assumptos internacionals; lo de fer portar á la solució d'aquests problemes lo seu pensament, lo seu esperit de justicia; lo de fer ferhi predominar los interessos dels seus sòbirs.

Los pobles forts no s'en dispensen mai d'aquesta missió trascendental de la seva acció política; travallan sempre per aixampliar y extender la seva cultura nacional, pera fer prevaldr lo seu pensament, pera descartar los otros pobles á las solucions proprias.

Però es possible que Espanya fassit res, absolutament res, en aquest sentit?

Per ocupar dels assumptos exteriors ab probabilitats d'exit, es precis que la vida interior del Estat siga ordenada. Sense administració no hi ha riquesa pública possible; sense una gran prosperitat econòmica, l'Estat no pot gaster los cents milions que's necessitan pera fortificar costas y fronteras, montar acorassats, acopiar municións y material de guerra, ensenyant als artillers de tirar dret tirant sovint, y no comara ab pòlvora sola, y als marinos de manejars els creuhers ab precisió y segu-

retat, que no més s'adquireixen á forsa d'experiencias, á copia de gastar milers de tonelades de carbó, travessant mars de fèbre, en lloc de gironxar-se en l'ayga maura dels ports.

Avuy com ahir, com sempre, per ferse rotlló en lo concert dels pobles s'han de fer diners, forsa diners. Ab miseria s'arriba al estòri heroisme de sacrificar inútilment la vida, però á res més. Don Quijote no va poguer comprar una celada d'acer, y anava á casa d'aventuras ab una de cartó; Espanya hi ha anat ab celada de cartró á embistir als Estats Units, y naturalment, n'ha sortit

ya mures molt, però no vs, lo portan.

Però no n'hi ha prou de tenir las armes plenes d'or, cal tenir una idea, y seguir ab constància, sense recular davant dels obstacles, ni desistir per las momentàries contrarietats que surten sempre á tota empresa. El poble que no té una idea no va en lloc, pot moures y moures molt, però no vs, lo portan.

Però Espanya no té govern ni administració, ni pensament propi en l'ordre internacional. Com estan las frontieras? com estan las costas? Yls dipòsits militars? Y las unitats tècniques? Y la educació militar? Y la història pública? Y la situació del país?

Tot està igual que avans del darrer desastre, tot menys los deutes del Estat

en las contribucions del ciutadans.

Llegeixen las lamentacions de *El Globo*, de Madrid, apropósito de las maniobras de la escuadra inglesa en aguas espanyolas y virgin com nos preparém pera fer un gran paper en lo concert internacional:

«Ya hemos dicho que la ria de Arosa

está huérfana de toda defensa, á pesar de las condiciones naturales de sus orillas, que permiten una fortificación formidable á poc precios...»

No nos duele hoy que vengan los ingleses á celebrar sus fiestas magnas y ejeccions militares en aguas espanyolas; honor es este que debe agradecersse y provecho que no debe despreciable.

Dueméns, si, que la soberania se manifiesta con tanta pobreza en la ria de Arosa, cuando la extranjera se presenta en ella adornada con tan ricas galas.

Apena el ánimo tener que confesar—pero es lo cierto—que en aquellas tranquiles aguas no ondes sobre ningun fuerte ni cuartel la bandera de la Patria, ni sobre aquellas vastas y fértils orillas tienen más representación nuestro Ejercito y Armada que los individuos del Cuerpo de Carabineros de tierra y mar, encargados de servicios puramente fiscales; el jefe y subalternos de la comandancia de Marina de Villagarcía y los números de la Guardia civil de cinco ó seis puestos de otros tantos pueblos.

A esto estará reduïda la representación de Espanya en las aguas de la Ara-

sa cuando lleguen á elles los poderosos acorazados del Reino Unido y desplieguen el aparato de fuerza de sus cientos de cañones y miles de tripulantes ante cincuenta fusiles Remington de otros tantos hombres diseminados por las orillas de la ria.

L'espectacle verdaderament es lamentable, pero sent tan fresch lo daltabax de las colonias, l'extranyaesa del *Globe* es d'un candor y una ignoscencia imponderables. Si després de dos anys de guerras y de seguidas amenàs d'intervenció extranjera, la entrada de la bahia de Manila estava indefensa, què d'estrany que no hi hagi canons ni forts á la bahia d'Arosa?

Tant se val que's parli de tractats ab Portugal, que s'han una amenassa

com que s'insinua si en la proxima conferència del desarme europeu se tractará de Catalunya y las Balears.

Anys y anys van seguir los Estats Units d'una

mànera ben clara una política encaminada á la anexió de Cuba, y no obstant

un insignificant exèrcit de ocupació no

va trobar obstacle seriós en una illa

en que Espanya hi tenia dos cents mil homes sobre les armas.

La previsió dels bons governs admira-

ra, com la deixadesa dels malos governs desespera.

Ha de ser hermós pertanyer á un Estat que obri ab reflexió, fixa

sempre la vista en lo peregrin, á un

Estat que sapiga ahont va y hi vagi ab

decisió y energia; però no obstant no la

tenim aquista sort y probablement tri-

arem encara á tenir-la.

Enric Prat de la Riba.

Anunci del dia

Sants Ignasi de Monts Putzian, verge

Sants de dia: Sant Anselm, b. y d.

Quaranta horas: Acaben á la iglesia parroquial de Sant Cugat. —S'exposa á las sis del matí y se reserva á dos quarts de vuit de la tarda. —Demà començan á la iglesia de las Arrepentidas.

Cort de Maria: Fa la visita a Nuestra Senyora de la Guia, á la capella de Maria.

La Missa d'avny: Es de Sant Joan Damasceno.

Observatori meteorològich de la Universitat.—D. E. Lozano.— 19 abril

Bardmetre á 0 y al nivell del mar: 10842;

Temperatura Máxima: 23,5 sol; 19,0 ombra. Minima: ref. 6; 8,7 ombra. Termòmetre: 14,9; 15,2. Fluidez en 24 horas: 240. —Aigua evaporada en 24 horas: 230, 00. —Grans d'hivern: 70,0; 90,5. —Vents: Direcció NE; ONO. Velocitat per 1er: 49; 16. —Nivell del mar: Coberts Pluviosos. —Nivells: Classe: Cum. min. Garritat: 1; 0. —Observacions particulars.

Borrida del Sol, 5 h. 19 m. —Posta, 5 h. 42 m. —Lluna plena: Sortida, 12 h. 39 m. —Posta, 2 h. 16 m.

Mossegada

de monstre

La fàbrica de teixits y filats dels señors Vialata y Comp.^a, s'aixeca á una horreta del poble, tocatas sas parets dels mateixas aiguas del Francoli que la posan en moviment, en un recolze del riu, baix d'un fondo que sombrejan los castanyers y la albares gegantines.

Allí's travalla l'um de dia; quan falta la llum del sol, l'electricitat se encarrega d'iluminar aquelles llargues quadras plenes de màquines en moviment, cada una de las tals, ab sas respectivas noyes que les cuidan, anant y venint ab ella, darrera l'um cop l'altra, segueix, seguint, sens reposar may, com si aquella carn humana formés part d' aquella combinació de ferros que també belluguen com si tinguisen vida propia.

A las onzes del dia dona gust de veure las collas de noyes que ab lo cistellat al bras surten del poble en direcció á la fàbrica. Tot lo camí cantan y rinchen com a benaventuradas; hi van contentas, festosas, satisfetes de la seva sort. Totes las que van á la fàbrica son las que les cuidan, anant y venint ab ella, darrera l'um cop l'altra, segueix, seguint, sens reposar may, com si aquella carn humana formés part d' aquella combinació de ferros que també belluguen com si tinguisen vida propia.

A las onces del dia dona gust de veure las collas de noyes que ab lo cistellat al bras surten del poble en direcció á la fàbrica. Tot lo camí cantan y rinchen com a benaventuradas; hi van contentas, festosas, satisfetes de la seva sort. Totes las que van á la fàbrica son las que les cuidan, anant y venint ab ella, darrera l'um cop l'altra, segueix, seguint, sens reposar may, com si aquella carn humana formés part d' aquella combinació de ferros que també belluguen com si tinguisen vida propia.

Per allí a les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

Per allí á les dotze arriban á la fàbrica, hon rellevan las altres que desde las dotze de la nit qu' estan travallant. Aquestes tornan al poble, cuidan un poch la casa, y a mitja tarda á dormir en que roba y á la festa van que sembla senyoretas.

jar (Luzón) un barco condueint tropas pera socorrer a algunes forses espanyoles que's trobaven a n'aquell punt rodejades de filipins.

Així que un tinent nort-americà y moltes forses que manava van caure en una emboscada dels insurrectes.

Los periódichs atribueixen molta importància aquest fet.

Londres.—Los periódichs comentan la situació de Filipinas y diuen que la política imperialista trobarà molts enemis i perills en la realització dels plans que tingui respecte l'arxipèlag.

Excitació

Londres.—A Jamaica hi ha gran excitació ab motiu del recàrrec del 40 per cent quells Estats Units volen imposar a les baixanes y cafès.

Diuen que aquest augment implica la ruïna dels comerçs de Jamaica.

La peste bubònica

Bombay.—Va cedir la peste bubònica.

Se calculan en 250,000 les persones que han mort atacades des del començament de la epidèmia.

Actualment moren 100 persones dia.

Condemnas

Sant Petersburg.—Lo Consell de Guerra ha condemnat dos generals perteneixents a famílies aristocràtiques del Imperi y a 16 quefes y oficials del exèrcit, van ser deportats a Sibèria per haverse apropiat molts mil rublos.

Los passius d'Ultramar

Madrid.—19, 5'40 tarda. Al teatre Martín s'han reunit avuy uns 400 individus perteneixents a classes passives d'Ultramar, entre els quals hi trobaven bastants donas.

Acordaren protestar de la disposició del Govern, qu'els iguala als passius de la Península.

Banquet à Valencia

Lo nou bisbe de Cádiz

Madrid.—19, 5'15 tarda.

Los republicans de Valencia projecten celebrar un banquet popular al teatre, pera festejar el triomf d'en Blasco Ibáñez y Morataya.

—A Cádiz s'ha celebrat l'entrada del nou bisbe, d'una manera solemne.

Mes d'en Castellar.—Presidència de las Corts.—Renúncia

Madrid.—19, 5'40 tarda. Los amics del senyor Castellar insistien en assegurar que l'acta de Murcia es producte d'artimanies electorals, y diuen qu'aquesta la renunciarà.

—Es segur que serà nombrat lo general Martínez Campos, president del Senat, y en Pidal, president del Congrés.

—Los senyors Castellar y Salmeron han renunciat als oferiments que se'ls ha fet d'elegirlos senadors, per varias Universitats.

Firma de Guerra

Madrid.—19, 6'35 tarda (urgent).

Ha sigut nombrat Governor militar de Pontevedra y Vigo, lo general Arizendi.

S'ha concedit la creu de Sant Hermenegild a los generals Nario Santiago y Infanta y l'hàbit de Calatrava al comte d'Aigüera.

S'ha nombrat director del Parc de Figueras al tinent coronel d'artilleria que desempenyaba'l mateix càrrec a la Seo d'Urgell.

Varias notícias

Madrid.—19, 7 tarda (urgent).

Se parla de la formació d'un tribunal d'honor pera jutjar a un comandant caixer de la Subinspecció d'infanteria à Cuba.

—La Companyia Transatlàntica ha entregat al Govern una nota dels barcos que han anat a Filipinas pera efectuar la repatriació, sobre la base de 4,000 repatriats.

—Sa tracta de concedir lo retiro à n'en Teijeiro, puix son passe à la reserva es impossible, per oposarsh'li els seus companys.

CARBONS

Telegrama facilitat per la casa Almirall

Cardiff.

Lockets granat. 239 chelins c. a.f.

Idem menut. 18'8

Newcastle. 18'6

Bolsa de Madrid

Madrid, 19, 8'40 tarda. (De la casa Marsans Rof)	Castelltersol.—Don Ramon Rocafort, adicte, 3,910.
4 per 100 Interior contat	Faltan 3 seccions.
fi de mes	Granollers.—Marqués de Santa Isabell, adicte, 3,256.
fi proxim	Don Miquel Laporta, federal, 863.
Dente amortizable	Faltan 12 seccions.
Cubas 1886	Igualada.—Don Ramón Godó, independent, 3,640.
Aduanas 5 per 100	Don Marian Mauri, polaviejista, 1,520.
Filipinas 6 per 100	Mataró.—Don Trinitat Rius, polaviejista, 5,714.
Bonos Tresor	Faltan 2 seccions.
Banc Espanya	Sant Feliu de Llobregat.—Don Magí Sandiumenge, adicte, 2,204.
Camb. st Paris	Don Lluís Sedó, romerista, 2,427.
Curs del Exterior à Madrid (6'10')-23-35-25-40	Don Odón de Buen, república, 1,307.

Bolsa de París

París, 19, 2'15 tarda. (De la casa M. Arnús y Compañía)	Faltan 7 seccions.
Exterior Espanyol 4 per 100	Vich.—Don Ramón d'Abadal, regionalista, 2,617.
F. C. N. d'Espanya	Don Salvador Badia y Andreu, adicte, 2,231.
Orr. prioritat	Faltan 6 seccions.
Cubas (1886)	Vilafranca del Panadés.—Comte Moy, adicte, 2,833.
Cubas (1890)	Don Salvador Rovira, 2,354.
Curs del Exterior à París: (6'20')-45-65-90 y 97	Faltan 6 seccions.
Curs del Exterior à Londres: 58'97	Vilanova y Geltrú.—Don Joan Ferrer Soler y Vidal, 5,232.

Bolsa de Londres

Londres, 19, 4'42 tarda. (De la casa M. Arnús y Compañía)	Faltan tres seccions.
Exterior Espanyol 4 per 100	Vilafranca del Panadés.—Comte Moy, adicte, 2,833.
F. C. N. d'Espanya	Don Salvador Rovira, 2,354.
Orr. prioritat	Faltan 6 seccions.
Cubas (1886)	Vilanova y Geltrú.—Don Joan Ferrer Soler y Vidal, 5,232.
Cubas (1890)	Faltan 6 seccions.

Butlletí Bursatíl

Barcelona 19 d'abril de 1899.
SESSIÓ DEL MATÍ

Curs del Interior: 64'23-93-23-35-27-52 y 25.

A les 10 tanca

Norts	64'07	64'48
Frances	46'40	
Cubas 5 per 100	45'19	
5 per 100	67'25	
Orenses	58'97	
Sant Joan	12'85	
Paris	5'93	
Londres	59'00	

Se tanca á las 4 tarda

Aahir Avuy

Norts	64'07	64'48
Frances	46'40	
Cubas 5 per 100	45'19	
5 per 100	67'25	
Orenses	58'97	
Sant Joan	12'85	
Paris	5'93	
Londres	59'00	

Darrera informació

Telegrams de l'Extranger

L'assumpte Dreyfus

Paris, 19, 10'40 nit.

Avuy al Tribunal de Casació hi ha hagut un carreg entrol general Roger y Picquot, apropósito de l'assumpte Dreyfus.

—Comunican de Viena qu'el diari catòlic lo *Waterland* publica un manifest excitant als catòlics a empêndre una campanya contra'ls que travallen pera la separació d'Austria.

Visita naval

Los catòlichs d'Austria

Paris, 19, 11'11 nit.

S'assegura que l'esquadra alemanya visitaria aquest estiu algunes parts d'Itàlia.

—Comunican de Viena qu'el diari catòlic lo *Waterland* publica un manifest excitant als catòlics a empêndre una campanya contra'ls que travallen pera la separació d'Austria.

Contra Mac-Kinley

Paris, 19, 11'38 nit.

Comunican de Washington que las notícies de Filipinas produeixen molt mal efecte y animan a les enemigas d'en Mac-Kinley pera ferlo impopular.

Si no milloran las impresions perillarà la reelecció d'en Mac-Kinley.

The Times, y'l desarme

Paris, 19, 11'54 nit.

The Times diu que Inglaterra apoya'r el desarme en tant que s'oposa als interessos generals de la Gran Bretanya.

—Se compren que Russia proposil desarme, puig li convé referse, y després no l'importará una guerra que faria ab las facilitats que li donarián las riqueses acumulades en algunes anys de pau.

La política no està en armonia ab la bondat de la naturalesa humana.

Daily Mail y'l conflicte yanqui-tagal

Paris 20, 12'15 mat.

The Daily Mail, comentant la situació dels yanquis a Filipinas, publica un article vehementissim dient que las victòries dels yanquis han despertat los gelos d'Europa y aquesta s'emplirà de goig si's filipins venessin a Espanya.

Per altra part, l'abandon de las Filipinas seria una cobardia y Europa se burlaría dels Estats Units si arribés aquet cas.

Al circols de Londres se considera qu'el abandomo de Filipinas pels yanquis, seria fatal pera'ls interessos d'Inglaterra à Xina.

The Morning Post,

Paris, 19, 12'40 mat.

The Morning Post censura'ls nous impostos sobre l'importació de vins, mida que disgustarà als exportadors de Portugal, Itàlia y Espanya, quina amistat convé que conservi l'Inglaterra.

Lo ministre de Marina diu que segons un telegrama que acabava de rebre la esquadra d'instrucció ha fondejat a Rosas.

Un ball à casa del duc de Cumberland

L'any 1887, un dia del mes de jany, S. A. R. lo Duc de Cumberland, donava una vetllada als oficials

